

Interparlamentariska unionen (IPU)

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas verksamheten inom Interparlamentariska unionen (IPU) och den svenska IPU-delegationens arbete under 2011 (bilaga 1 i riksdagsstyrelsens redogörelse 2011/12:RS5). Utskottet föreslår att riksdagen godkänner vad utskottet anför om verksamheten inom Interparlamentariska unionen.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Bakgrund	4
Redogörelsens huvudsakliga innehåll	5
Utskottets överväganden	6
Verksamheten inom Interparlamentariska unionen (IPU)	6
Utskottets ställningstagande	6

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Verksamheten inom Interparlamentariska unionen (IPU)

Riksdagen godkänner vad utskottet anför om verksamheten inom Interparlamentariska unionen (IPU).

Stockholm den 23 oktober 2012

På utrikesutskottets vägnar

Sofia Arkelsten

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Sofia Arkelsten (M), Urban Ahlin (S), Carina Hägg (S), Christian Holm (M), Tommy Waidelich (S), Mats Johansson (M), Carin Runeson (S), Fredrik Malm (FP), Olle Thorell (S), Kerstin Lundgren (C), Kenneth G Forslund (S), Christer Winbäck (FP), Bodil Ceballos (MP), Julia Kronlid (SD), Hans Linde (V), Ulrik Nilsson (M) och Robert Halef (KD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Enligt 1 kap. 5 § andra stycket riksdagsordningen beslutar riksdagsstyrelsen i ärenden av större vikt när det gäller riksdagens internationella kontakter. Enligt 10 § lagen 2011:745 med instruktion för Riksdagsförvaltningen beslutar styrelsen om framställningar och redogörelser till riksdagen.

Ordförandena för riksdagens delegationer till Interparlamentariska unionen (IPU) och parlamentariska församlingen för Unionen för Medelhavet (PA-UfM) framförde i en skrivelse till riksdagsstyrelsen den 8 april 2011 önskemål om att den årliga redogörelsen för delegationernas verksamhet skulle lämnas till kammaren i stället för som tidigare till riksdagsstyrelsen i syfte att ytterligare synliggöra verksamheten. I utredningen om riksdagens internationella verksamhet (RivUt, 2010/11:URF1) framförs att det är angeläget att det internationella engagemanget i högre grad integreras med riksdagens övriga verksamhet. En debatt i kammaren ger ledamöterna möjlighet att sprida kunskap och information sinsemellan och till allmänheten.

Riksdagsstyrelsen har mot denna bakgrund beslutat att överlämna verksamhetsberättelserna för 2011 från riksdagens delegationer till Interparlamentariska unionen (IPU) och parlamentariska församlingen för Unionen för Medelhavet (PA-UfM) till riksdagen (2011/12:RS5).

I detta betänkande behandlas redogörelsens bilaga 1 om verksamheten inom IPU och den svenska IPU-delegationens arbete under 2011. Bilaga 2 om verksamheten inom PA-UfM samt en motion som har väckts med anledning av redogörelsen behandlas i betänkande 2012/13:UU6 Den parlamentariska församlingen för Unionen för Medelhavet (PA-UfM).

Vid beredningen av ärendet den 16 oktober 2012 deltog Ulrika Karlsson (M), andre vice ordförande i IPU-delegationen, och Lena Eklöf, internationell rådgivare vid riksdagens internationella kansli.

Bakgrund

IPU är en global organisation som grundades 1889 i syfte att arbeta för fred och mellanfolkligt samarbete. Organisationen har för närvarande 159 nationella parlament som medlemmar. Bland IPU:s uppgifter ingår också att främja personliga kontakter mellan parlamentsledamöter i alla länder och verka för de parlamentariska institutionernas utveckling. Att hjälpa till med att bygga upp demokratiska funktioner och fungerande parlament är en ständigt växande del av IPU:s verksamhet.

Unionen kan inte fatta några beslut som är bindande för medlemsländerna eller parlamenten. Unionen verkar i stället genom att lägga fram konkreta förslag och anta resolutioner i de huvudämnen som debatteras

vid varje församling. IPU har genom åren närmat sig FN och har sedan 2002 observatörsstatus i generalförsamlingen. För närvarande pågår diskussioner inom organisationen om hur samarbetet kan utvecklas ytterligare.

IPU bedriver en omfattande biståndsverksamhet i frågor som representativ demokrati, mänskliga rättigheter, jämställdhet och kvinnors deltagande i politiken. Man värnar även parlamentarikers mänskliga rättigheter och främjar internationell säkerhet och hållbar utveckling.

Redogörelsens huvudsakliga innehåll

I redogörelsen redovisas verksamheten under 2011 för riksdagens delegationer till IPU och PA-UfM. I detta betänkande behandlas enbart bilaga 1 om IPU.

Riksdagens permanenta IPU-delegation består sedan valet 2010 av fem ledamöter: ordförande Anti Avsan (M), förste vice ordförande Krister Örnfjäder (S), andre vice ordförande Ulrika Karlsson (M), Ulf Nilsson (FP) och Monica Green (S). Under 2011 har delegationen haft ett antal delegationsmöten och anordnat seminarier om demokratistöd och Sveriges agerande vid internationella katastrofer.

Det huvudsakliga arbetet inom IPU och för den svenska delegationen utfördes under och i anslutning till två årliga församlingsmöten som hölls den 15–20 april i Panama City och den 16–19 oktober i Bern. Förutom att medverka i plenardebatterna var de svenska delegaterna aktiva i kommittéarbetet. Under församlingen i Bern i oktober valdes svenska ledamöter in i två tongivande kommittéer: Ulrika Karlsson (M) i den kommitté som arbetar för att främja respekten för internationell humanitär rätt och Monica Green (S) i IPU:s kommitté för Mellanösternfrågor. Under 2011 utsågs dessutom Krister Örnfjäder (S) till en av sex vicepresidenter för IPU och till ordförande i en ny underkommitté för finans- och budgetfrågor. Krister Örnfjäder (S) är sedan tidigare representant i IPU:s styrelse, exekutivkommittén.

Utskottets överväganden

Verksamheten inom Interparlamentariska unionen (IPU)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godkänner vad utskottet anför om verksamheten inom Interparlamentariska unionen. Utskottet välkomnar redogörelsen om IPU-delegationens verksamhet under 2011 och arbetet som har bedrivits under året.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar redogörelsen om IPU-delegationens verksamhet under 2011 och arbetet som har bedrivits under året. Den svenska delegationen har både deltagit aktivt i IPU:s internationella möten och anordnat aktiviteter i riksdagen för att uppmärksamma IPU:s verksamhet.

Utskottet vill understryka den viktiga roll som interparlamentariskt utbyte spelar. Deltagande i internationella processer är både en möjlighet för ledamöterna att skapa opinion för svenska synsätt i internationella sammanhang och ett sätt att i direkt kontakt med väljarna återspegla opinioner i omvärlden och på så sätt bidra till ökad internationell förståelse.

I enlighet med den av riksdagsstyrelsen antagna strategin om riksdagens internationella kontaktverksamhet bör det främsta målet för verksamheten vara att verka för demokrati och mänskliga rättigheter och att arbeta för att stärka parlamentens roll. Utskottet noterar att bistånd till uppbyggandet av demokratiska funktioner och fungerande parlament är en ständigt växande del av IPU:s verksamhet. Då IPU:s medlemmar består av både länder med demokratiskt valda parlament och länder utan demokratiskt valda parlament är det naturligt att främjandet av demokratisk utveckling är centralt i arbetet. IPU har genom sin mångfald av medlemmar dessutom unika möjligheter att sprida demokratisk praxis.

Utskottet anser att den svenska delegationen till IPU i sitt arbete har bidragit till att uppfylla de ovan beskrivna målen för den internationella kontaktverksamheten. Delegationen bör fortsätta att arbeta med dessa kärnvärden och även i fortsättningen främja frågor som rör arbetet för en rättvis och hållbar global utveckling och globala miljö- och klimatfrågor. Utskottet anser även att IPU har en viktig roll i att främja kvinnors rättigheter och deltagande och välkomnar de insatser som den svenska delegationen har gjort under 2011 för att lyfta fram dessa frågor.

Sverige är genom riksdagen den största bilaterala givaren till IPU. Utskottet noterar även att Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) har beslutat om ett frivilligt bidrag på 15 miljoner kronor till verk-

samheten för en treårsperiod med start under 2011. De substantiella ekonomiska bidragen och den svenska delegationens deltagande i en rad olikatungivande forum inom IPU innebär också i fortsättningen ökade möjligheter för riksdagen att påverka IPU:s verksamhet. Utskottet uppmuntrar delegationen att fortsätta sitt aktiva arbete för svenskt inflytande.